

Оцінка готовності. Різні рівні каскадного навчання вимагають імплементації різних інструментів та оцінювання для об'єктивного оцінювання готовності залежно від посадових обов'язків військовослужбовця.

Гетерогенні групи військовослужбовців. Інструктори та учні мають різний рівень фахових навичок, різний рівень мовної підготовки, педагогічні якості, досвід, тощо. Каскадне навчання дозволяє сформувати рівноцінні групи учнів та підвищити ефективність підготовки.

Можливість організації навчання в реальних чи максимально наближених до реальності умовах. Використання каскадного навчання здійснюється безпосередньо у військових частинах без відриву від служби, де можна отримати знання та навички застосовувати на практиці та моніторити їх засвоєння учнями.

Каскадне навчання у процесі підготовки прикордонників в Республіці Індія спрямоване на імплементацію коротких курсів, від 10 днів до 2 місяців, а також і довгі – тривалістю 1 рік. Аналіз наукових праць [8,10,11] та нормативних документів [2,6,7] свідчить про те, що короткими курсами є такі: «Протидія повстанській та сепаратистській діяльності», «Протидія стихійним лихам», «Знешкодження вибухових пристроїв», «Протидія контрабанді», «Виявлення фальшивих купюр», «Паспортний контроль», «Спілкування з місцевим населенням», «Невербальна комунікація», «Допит порушника кордону» та ін. Крім того під час каскадних курсів прикордонники вивчають нові зразки озброєння, техніки та фортифікаційного обладнання, а також зміни до законів Республіки Індія, навчаються імплемувати урядові та відомчі розпорядження, нові положення митного і прикордонного законодавства. Каскадний курс тривалістю 1 рік впроваджено в Індо-Тибетській прикордонній поліції для вивчення китайської мови мандарин та китайської тибетської мови.

Список використаних джерел

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел. – Ірпінь: Перун, 2005. – 1728 с. 2. Annual Report 2015-2016 / Ministry of Defence, Government of India. – Режим доступу: <http://mod.nic.in/sites/default/files/Annual2016.pdf>. 3. Barrett A. Monitoring and evaluating INSET in India: Challenges and possible solutions // *Teacher Development and Education in Context: A selection of papers of Annual International IATEFL conference (15 March, 2010)* / Ed. by Sheehan S. – Harrogate, 2010. – P. 5 – 16. 4. Cheese J. Cascading the Training // *Innovation in Education and Training International*. - No. 23(3). – 1986. – P. 248 - 252. 5. Dichaba M. M. et al. Does the Cascade Model Work for Teacher Training? Analysis of Teachers' Experiences. / M. M. Dichaba and M. L. Mokhele // *International Journal of Educational Sciences*. – No. 4(3). – 2012. – P. 249 – 254. 6. Director General's Message. – Режим доступу: <http://www.ssb.nic.in/index1.aspx?lsid=24&lev=1&lid=32&langid=1&Cid=0>. 7. Indo Tibetan Border Police Force (ITBPF): Training Centers. – Режим доступу: https://career.webindia123.com/career/options/defence_government/paramilitary_forces/indo_tibetan_border_police_force_itbpf/trainingcenters.htm. 8. Joshi Sh. et al. Future Challenges for the Army 2030 / Joshi Sh., Narang V. // ORF. – 22 February, 2017. – Режим доступу: <http://www.orfonline.org/expert-speaks/future-challenges-for-the-army-2030/>. 9. Karalis T. Cascade Approach to Training: Theoretical Issues and Practical Applications in Non - Formal Education // *Journal of Education & Social Policy*. - Vol. 3. - No. 2. – 2016. – P. 104 – 108. 10. Learning Chinese now compulsory for Indian border police's new recruits // CNTV. - August 31, 2017. – Режим доступу: <http://en.people.cn/n3/2017/0831/c90777-9262856.html>. 11. Learning Mandarin and Tibetan Made Compulsory for ITBP Recruits // *The Wire*. – August 29, 2017. – Режим доступу: <https://thewire.in/171756/mandarin-tibetan-china-itbp/>.

Т. М. Гонтова, О. В. Філатова

ЕКОЛОГІЧНА СКЛАДОВА ВИХОВНОЇ РОБОТИ НА КАФЕДРІ БОТАНІКИ НФаУ

Однією з парадигм сучасної вищої освіти, незалежно від її професійної спрямованості, є усвідомлення здобувачами вищої освіти (ЗВО) екологічної відповідальності людства та кожного громадянина, і зокрема – себе, за процеси, що зараз відбува-

ються і будуть незабаром відбуватися на нашій планеті. Тобто завдання викладачів вищої школи – спрямувати ЗВО на усвідомлення власної міри екологічної свободи, межі якої визначені законами стійкості та саморегуляції природних екосистем.

Кафедра ботаніки, як одна із профільних біологічних кафедр НФаУ, при плануванні та проведенні виховної та профорієнтаційної роботи акцентує увагу на екологічних та природоохоронних аспектах, що впроваджується при викладанні фахових дисциплін: «Фармацевтична ботаніка», «Навчальна практика з фармацевтичної ботаніки», «Цілющі рослини та гриби, що культивуються»; читанні загально-університетських лекцій циклу «Здоровий спосіб життя»; проведенні занять студентського наукового товариства та написанні студентських наукових робіт; читанні лекцій у школах м. Харків і області; проведенні екологічних заходів у студентських групах, тренінгів по підготовці до II, III та IV етапів Всеукраїнської учнівської олімпіади з біології, екскурсій ЗВО і школярів у природні фітоценози та ботанічні сади міста.

В кожній студентській групі спеціальності «Фармація» обговорюються питання планетарного і космічного значення зелених рослин; місце продуцентів та редуцентів у кругообігу речовин на планеті; впливу екологічних умов на анатомічну будову, ріст і розвиток рослинних організмів; взаємозв'язку будови метаморфізованих органів з факторами довкілля; екологічної амплітуди лікарських рослин тощо. Значні можливості екологічної освіти надає проведення навчальної практики з фармацевтичної ботаніки. Це екскурсії у природу і безпосереднє спостереження за впливом умов зволоження, освітлення, живлення рослин на структуру фітоценозів, фенологію, морфолого-анатомічні властивості окремих видів. Новий курс за вибором студентів: «Цілющі рослини та гриби, що культивуються», дозволить спрямувати увагу здобувачів вищої освіти на зв'язки кліматичних і екологічних факторів довкілля та агротехніки вирощування лікарських рослин і грибів з накопиченням у їх тілі не лише цінних біологічно-активних речовин, а також важких металів, радіонуклідів тощо.

Тематика загально-університетських лекцій циклу «Здоровий спосіб життя» має спрямування на екологію людини і усвідомлення відповідальності за власне здоров'я. Це лекції на теми: «Правильне харчування – шлях до здоров'я та довголіття», «Фітонцидовмісні рослини», «Ефіроолійні рослини – користь і небезпека», «Нутриціологія – наука про правильне харчування», «Вегетаріанство – здоров'я чи небезпека?» тощо.

Індивідуалізації екологічного виховання сприяє робота у СНТ. Протягом останніх років на кафедрі виконані роботи, що мають екологічне спрямування: «Вплив рослин на психоемоційний стан людини», «Залежність вмісту ефірних олій у сировині лікарських рослин від екологічних умов», «Небезпечні лікарські кімнатні рослини кафедри ботаніки НФаУ», «Використання рослин у баріотрії» тощо.

Зацікавити школярів навчанням у фармацевтичному Вузі викладачам допомагає проведення на базі кафедри тренінгів по підготовці до II, III та IV етапів Всеукраїнської учнівської олімпіади з біології та читання лекцій у школах міста і області. Тематика лекцій поєднує фахові та природоохоронні аспекти екологічного виховання: «Лікарські рослини в косметології», «Природна аптека», «Загрози знищення рослин-першоцвітів», «Рослини Червоної Книги України» тощо.

Отже, екологічне виховання ЗВО має комплексне впровадження.

Ю. А. Атаманчук

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОНАВСЬКОЇ УВАГИ МУЗИКАНТА

В контексті проблеми розвитку уваги музиканта-виконавця необхідно розглянути видові характеристики виконавської уваги та специфіку включення видових характеристик уваги в музично-виконавську діяльність. Метою статті ми визначили вивчення видових форм виконавської уваги у аспекті професійної підготовки